

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXIX

Price 25c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Thursday, September 9, 1982

Nr. 183

STENGIASI SUSTIPRINTI JUNGTTINES TAUTAS

LEIDO GENEROLAMS VALDYTI LENKIJĄ IKI PENKTADIENIO

AMBASADĄ PAGROBUSIEJI LENKAI TREČIADIENĮ PALEIDO DAR DVI TARNAUTOJAS

BERNAS, Šveicarija. — Trečiadienio rytą "lenkų vidaus armijos" nariai turėjo susprogdinti Lenkijos ambasadą Berne ir patys susisprogdinti, bet jie pasiskėbė, kad jie leido Lenkiją valdantiems generolams valdyti kraštą iki penktadienio. Jeigu penktadienį lenkų karo vadai neatšauks karo stovio, tai ambasadą kontroliuojantieji ją išsprogdins, joje laikomi ambasados tarnautojai ir patys žus.

Vietoj sprogdinimo, vadinami "lenkų vidaus kariai" įsitikino, kad dvi moterys, laikomos ambasadoje, turi aukštą kraujo spaudimą. Abi moterys buvo nuvestos prie durų, jos išleistos ir ambasada vėl užrakinta.

Ambasadą kontroliuojantieji "vidaus kariai" tvirtina, kad penktadienį nebus jokių atidėliojimų.

Lenkai tariasi su 80 metų kunigu

Lenkų ambasadą valdantieji vyrai su nieku nesitaria, bet jie visą laiką palaiko ryšius su 80 metų dominikonu kunigu Jozefu Maria Bočenski. Senas kunigas neužina, į ambasadą, bet jis tariasi su lenkais telefonu. Atrodo, kad kun. Bočenskis tikino jaunus vyrus paleisti dar dvi moteris. Jos, esą, niekam nenusiakalo ir nėra reikalo jas žudyti.

Tuo tarpu lenkų ambasadą saugo keli šveicarų policininkai, dvi nepersaunamas liemenės. Vienas šveicaras kiekvieną dieną atneša ambasadą esančius žmonėms maisto. Viduje privalo maistintis ne tik ambasadą pagrobusieji "lenkų kariai", bet ir viduje sulaikyti ambasados tarnautojai.

Paaiškėjo, kad ambasadoje nėra nė vieno įtakingesnio ambasados tarnautojo. Nėra teisininkų ir ambasadoriaus patarėjų, kaip nėra ir paties ambasadoriaus. Įsibrovėliai ambasadoje rado tik paprastus raštines žmones.

Jaruzelskis nekreipia jokio dėmesio

VARSUVA, Lenkija. — Generalas Jaruzelskis nekreipia jokio dėmesio į ambasadą pagrobusių jaunų vyrų pranešimus ir grasinimus. Jis tikrai paprašė šveicarų vyriausybės, kad sudarytų sąlygas ambasados tarnautojams eiti savo pareigas. Leido šveicarų policijai įsiveržti į vidų ir suvaldyti įsibrovėlius, bet su pa-

čiais įsibrovėliai jis nesirengia jokių ryšių turėti.

Trečiadienį Jaruzelskis pareiškė savo įsitikinimą, jog tai esąs lenkų Solidarumo šalininkų darbas. Jis nieko negirdėjęs apie "lenkų vidaus kariuomenę", jis tvirtina.

Pirmadienį įsiveržusieji lenkai pranešė, kad trečiadienio rytą, lygiai 10 valandą, ambasada bus išsprogdinta, bet trečiadienį jie pratęsę sprogdinimo laiką iki penktadienio, nepasakydami valandos. Vyrauja įsitikinimas, kad penktadienį jie dar kartą pratęs sprogdinimo laiką. Ambasada buvo be ambasadoriaus. Pareigas ėjo reikalų vedėjas Stanisław Donbrowski.

SINGAPŪRE LEIDO SOCIALISTUI VEIKTI

SINGAPŪRAS, britų kolonija. — Lin Hock Shew, 51 metų socialistų veikėjas, buvo išsūtintas į Polau Tekong salą. Singapūre 1963 metais buvo priimtas įstatymas, kuris miesto vadovybei leido išsiųsti į salą žmogų be jokio teismo. Jį vieni įtarė komunistu, kiti tvirtino, kad jis vadovavo socialistų frontui, tai jį išsiuntė į salą penkeriems metams, uždraudžiant bet kokią agitaciją. Saloje jis negalėjo agituoti, nes ten mažai žmonių tebuvo. Jis turėjo rūpintis, kaip prasimaitinti.

Artėja rinkimai, tai miesto vadovybė dabar leido jam grįžti į Singapūrą ir dalyvauti rinkimuose. Jis gali būti išrinktas miesto meru.

— Ariel Šaronas reikalauja, kad Sirija paleistų Libano šiaurę suimtus aštuonis Izraelio kareivius.

— Libano musulmonai pranešė, kad jie sutinka pradėti pasitarimus su krikščionių Gemajel.

— Mao Cetungo ir Stalino ūkiai-farmos bus naikintos iš pagrindų visoje Kinijoje.

Richard M. Niksonas penkioms dienoms nuskrido į Kiniją. Jis susitiko su visa eile įtakingų kiniečių, kuriems patarė sustiprinti santykius su Amerika.

LIETUVIŲ RESPUBLIKONŲ VEIKĖJAI

Is kairės į dešinę matome: Kazį Oksą, Lietuvių respublikonų ilgametį veikėją; Judy Baar Topinka, respublikonų partijos veikėją etninį grupių reikalais; Anatolijų Miliūną, Lietuvių respublikonų pirmininką, ir Praną Jurkų, lygos veikėją.

ARABAI SVARSTO REAGANO PLANĄ ARTIMŲJŲ RYTŲ TAIKAI

ARABAI NORI ĮTRAUKTI JAV, KAD TAIKA ARTIMUOSE RYTUOSE BŪTŲ PASTOVESNĖ

FEZ, Marokas. — Suvažiavusieji arabų valstybių vyrai ant radiinio naktį pradėjo svarstyti taikos problemas. Kelios problemos jiems labai rūpi, bet pati svarbiausioji yra Artimųjų Rytų taikos problema. Trečiadienio rytą ir vėl tęsė pasitarimus, bet jiems dar neišku, kurį planą padėti pagrindam.

Artimiesiems Rytams yra 3 planai: 1. Praeitais metais, kai princas Fahd buvo tikrai Saudi Arabijos užsienio reikalų ministras, jis paruošė planą Artimųjų Rytų taikai. Šiandien princas Fahd yra Saudi Arabijos karalius. Jis mano, kad jo planas arabams yra pats tinkamiausias. 2. Antrąjį planą yra paruošęs Tunisijos prezidentas Habib Burgiba. Jis pagrindam dėda demokratinei santvarkai, tada ir nutarimais stipresni, kaip Amerikoje. 3. Trečias planas yra prez. Reagano, prieš kurį pietu stoji tik Izraelis, bet arabai sutinka jį svarstyti.

Sudaryta komisija planams iširti

Suvažiavusieji atstovai trečiadienio rytą nutarė sudaryti komisiją visiems trims planams iširti ir nustatyti, ką jie turi bendro ir kokie yra esminiai skirtumai.

Komisiją sudaro Saudi Arabijos, Jordanijos, Sirijos, Maroko, Arafato palestiniečių atstovai ir Arabų Lygos sekretorius Chadi Klibi. Jiems pavesta iširti bendrus reikalus, kad galėtų svarstyti atsirandančius skirtumus. Suvažiavusieji arabai yra praktiški. Jie nenori bereikalingai laiko leisti ir svarstyti visiems priimtinus dalykus.

Jeigu pavyktų susitarti svarbiausiais klausimais, tai galimas daiktas, kad Arabų Lygos komisija būtų pasiūsta į Washingtoną pasitarti su prezidentu, Vals-

tybės sekretorium, Ph. Habibu ir kitais pareigūnais. Nuslapyta, kad prez. Burgibos planas mažai kuo skiriasi nuo 1947 metų plano. Jeigu pavyktų susitarti, tai būtų viltingas siektų taikos taikos ne tik tarp arabų, bet ir visuose Artimuose Rytuose.

TEISIAMI DU IRANO PULKININKAI

LONDONAS, Anglija. — Pranešimas iš Teherano sako, kad vakar sostinėje prasidėjo dviejų pulkininkų ir kapitono teismas prieš dabartinę tikybininkų vyriausybę. Pulkinkinkai buvo susitarę su užsienio reikalų ministru Goltzade išsprogdyti musulmonų gyvenamą vietą sostinės priemiestyje ir nužudyti musulmonus Chomeini.

Buvęs užsienio reikalų ministras Sadeg Goltzade jau buvo teisias, bet jo bylos srendimas dar nepasiekė. Goltzade teismui prisipažino, kad jis ruošė perversmą prieš dvasiškių valdžią, bet jis nenorėjo nužudyti musulmonų Chomeini.

Jeigu teismo metu paaiškės, kad pulkininkų pareiškimų, kad turėta galvoje nužudyti Chomeinį, tai tada ir Goltzade teismo sprendimas bus kitoks.

LIBANAS BĮJOJO NAUJŲ KOVŲ

BEIRUTAS, Libanas. — Prieš keturias dienas pasklido gandas, kad vakarykštieji Beirute dar yra apie 2,000 palestiniečių, turinčių tankus, kulkosvaidžius ir dideles šovinių atsargas. Tą pačią dieną Izraelio karo jėgos užėmė naujas pozicijas vakarykštieji Beiruto srityje.

Libaniečiai bijojo, kad nepasidėtų naujos kruvinos kovos tarp kairiųjų palestiniečių ir Iz-

IZRAELIS NORI SUTARTIS SU LIBANU

BEIRUTAS, Libanas. — Ariel Šaronas, Izraelio gynybos ministras, pareiškė, kad jis nori pasirašyti taikos sutartį su Libanu. Jis čia pat laikraščiniams pridėjo, kad jis nori pasirašyti taikos sutartį su naujai išrinktu Libano prezidentu B. Gemajel. Kol tokia sutartis nebus pasirašyta, tai Izraelio karo jėgos nesitrauks iš Libano.

Šitas pareiškimas sukėlė susirūpinimą arabų tarpe. Ypačingai jis nepatiko Sirijai, kuri rengėsi atšaukti savo karo jėgas iš Libano kartu su Izraelio karo jėgomis. Neatšaukus Izraelio karo jėgų, vargu ar savo jėgas atšauks Sirija.

Šaronas nori sutartyje parafo, kuris leis naujam prezidentui pašaukti Izraelio karių pagalbon, jeigu vieni libaniečiai nepajęs išvysti ar suvaldyti palestiniečių.

Šaronas pareikalavo be jokio atidėliojimo grąžinti pagrobtus Izraelio karius. Sirijos vyriausybė parodė juos žurnalistams Damaske.

— Meksikos bankininkai nepatenkinti bankų nacionalizacija, bet jiems dar labiau nepatinka, kai jiems primeta dolerių išvežimą užsienin.

račio karo jėgų. Izraelis netikėjo, kad libaniečiai pajęs nuginkluoti vakarykštieji Beirute užlikusius palestiniečius. Libaniečiams pavyko įtikinti, kad jie nepulstų vakarykštieji užlikusius palestiniečių.

Tarptautinė padėtis taip pat turėjo pasikeisti. Jordanija, Egiptas, Tunisija, net ir Arafatas sutiko svarstyti prez. Reagano pasiūlymą. Izraeliui vienam nepatogu priešintis. Atrodo, kad Izraelis taip pat turės svarstyti prez. Reagano planą. Tikslai tuo galima išaiškinti Izraelio karo jėgų atšaukimą iš strateginių vakarykštieji Beiruto pozicijų.

PEREZ DE CUELLAR SKUNDŽIASI, KAD NIEKAS JO NEBEKLAUSO

JIS NEPATENKINTAS SAUGUMO TARYBA, KURIOS NARIAI TAIP PAT BANDO ISSISUKINėti

NEW YORK, N.Y. — Jungtinių Tautų gen. sekretorius Javier Perez de Cuellar, ruošdamas metinės veiklos apžvalgą, pareiškė savo nusistebėjimą, kad šios tarptautinės organizacijos patys nariai nebeklauso. Jis tvirtina, kad net Saugumo tarybos nariai bando išsisukti, kad nereikėtų vykdyti nutarimų.

Diplomatai pastebi, kad sekretoriaus Perez de Cuellar pirmas pranešimas skiriasi nuo kitų buvusių sekretorių pranešimų. Dr. Kurt Waldheim visuomet rasdavo gana daug naudingų dalykų paminėti, tuo tarpu naujas sekretorius, pradėjęs pareigas eiti tikrai nuo šių metų sausio pirmos dienos, jau rado reikalo daryti esmines pastabas. Pirmą jį rengėsi atstitydinti, bet dabar primena reikalingas reformas.

Perez de Cuellar yra įsitikinęs, kad paskutiniai mėnesiai buvo labai nesėkmingi. Jis turėjęs leisti laiką ilgose posėdžuose, bet jam nepavyko pasiekti reikalingų rezultatų. Jį kamavo Argentinos ir britų klaidinimas dėl Falklandų salų. Svarstė reikalą Jungtinių Tautų Saugumo taryba, pagaliau Amerikos valstybių organizacija. Amerikos valstybės pritarė Argentinai, reikala išsprendę britai, JAV patsedant. Sekretorius de Cuellar yra įsitikinęs, kad teisiniu atžvilgiu, klausimas neišspręstas.

Britams, tačiau, klausimas išspręstas. Falklandų salose buvo tikrai 7 argentiniečiai, o visi 1680 gyvenojų buvo britai, gimę ir augę Falklandų salose. Tas pats ir So. Georgija saloje. Argentinos vyriausybės įsiveržimas į Falklandų salas nedavė jokių teisių j tas salas. Pats J. Perez de Cuellar buvo Peru respublikos ambasadorius Jungtinėse Tautose. Jis labai gerai informuotas apie Jungtinių Tautų teisinę padėtį.

Antra sudėtinga problema yra Izraelio ir Palestiniečių laisvės organizacijos klausimas. Jungtinės Tautos pripažįsta Arafato vadovaujamą organizaciją, tuo tarpu Amerika, Didžioji Britanija, Izraelis ir visa eilė kitų valstybių nepripažįsta J. Arafato vadovaujamos Palestiniečių laisvės organizacijos, nes ji karais varloja teroro veiksmus. Kovoje prieš Izraelį ji naudoja visas priemones, kurios kitoms valstybėms nepriimtinos.

Perez de Cuellar, suminėjęs visą eilę pagrindinių teisinių dalykų, savo metinį Jungtinių Tautų veiklos pranešimą baigia pastaba, kad Jungt. Tautos ignoruojamos. Ji turėtų būti pati galingiausia organizacija, tuo tarpu visa eilė galingų valstybių n-kreipia į ją reikalingo dėmesio.

Sekr. Perez de Cuellar baigia savo pranešimą tvirtinimu, kad pasaulis artėja prie didelės teisinės netvarkos. "Esu įsitikinęs, kad einame labai pavojinga kryptimi, kuri mus nuves prie didelės katastrofos".

KONSERVATORIUS SUDARYS DANŲ VALDŽIĄ

KOPENHAGA. — Danijos karalienė Margarita įpareigojo konservatorių partijos vadą Poul Schluterį sudaryti naują ministrų kabinetą. Konservatoriai neturi parlamento daugumos, bet Schluteris bandys tartis su mažumų atstovais, gal jam pavyks sudaryti koalicinį kabinetą.

Socialdemokratams buvo lengviau, jie turėjo daugiaus parlamento narių, bet jiems vis tiek reikėjo daryti dideles nuolaidas vienai mažumai. Kai jos reikalavimai buvo labai dideli, tai socialdemokratų vadas Anker Jorgensen pasitraukė. Jis negalėjo pakęsti, kad mažuma galėtų didžiumą už nosies vedžioti. Bet svarbiausia, kad mažumos reikalavimai buvo naudingi tik tai mažumai, o ne visam kraštui.

Ar Schluteris pajęs sudaryti koalicinę vyriausybę, tai šiomis dienomis paaiškės.

PEKINAS, Kinija. — Buvęs prezidentas Richard Niksonas savaitės pradžioje atskrido į Pekiną, kad galėtų paminėti 1972 metais padarytą kelionę į komunistinę Kiniją. Niksonas ten praleis tik penkis dienas, bet jis tikisi pasimatyti su Kinijos vadais, nors jie visi yra užimti reformomis ne tikai partijoje, bet ir krašto ūkyje.

— Nepraleiskit progos, bet pasinaudokite ja ir sustiprinkite santykius su JAV, — pareiškė buvęs prezidentas. — Dabar yra gera proga tuos santykius sustiprinti. Geri santykiai bus naudingi abiem valstybėms.

Buvęs prezidentas praleido apie dvi valandas su užsienio reikalų ministru Huang Hua.

Prieš 10 metų pirmas Niksono susitikimas su kiniečiais pakeitė istoriją, o dabar tuos santykius reikia dar kartą sustiprinti.

Kan. Waclovas Zakaraskas sunkios ir ilgos ligos metu buvo sėkmingai gydomas dr. A. Mačiūno ligoninėje. Šiuo metu jis yra rūpestingų ponų E. Kotbie, dr. J. Danilevičienės ir A. Katelienės globoje.

KALENDORĖLIS

Rugsėjo 9: Sergijus, Viljus, Ramūnė, Duotis, Žiūris, Grislė, Vylis.

Saulė teka 6:24, leidžiasi 7:12. Oras giedras, šaltas.

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYČIOS

Dėsto šio skyriaus redaktoriai

JIS ŠUNS NEVALGO

Lietuvai, amerikonas, atsivėdė savo švogerį, dar šviežią iš Lenkijos, prie Hot Dog kiosko ir nupirko du "šuniukus" — vieną sau, o antrąjį švogerui. Amerikietis lenkas valgo net apsiptojęs, o jo švogėris nevalgo.

— Valgyk, škanu, — paraginau jį.

— Aš mėgtu tik polskie kielbas, bet šuns (...) aš nevalgau, — atsakė švogėris iš Lenkijos.

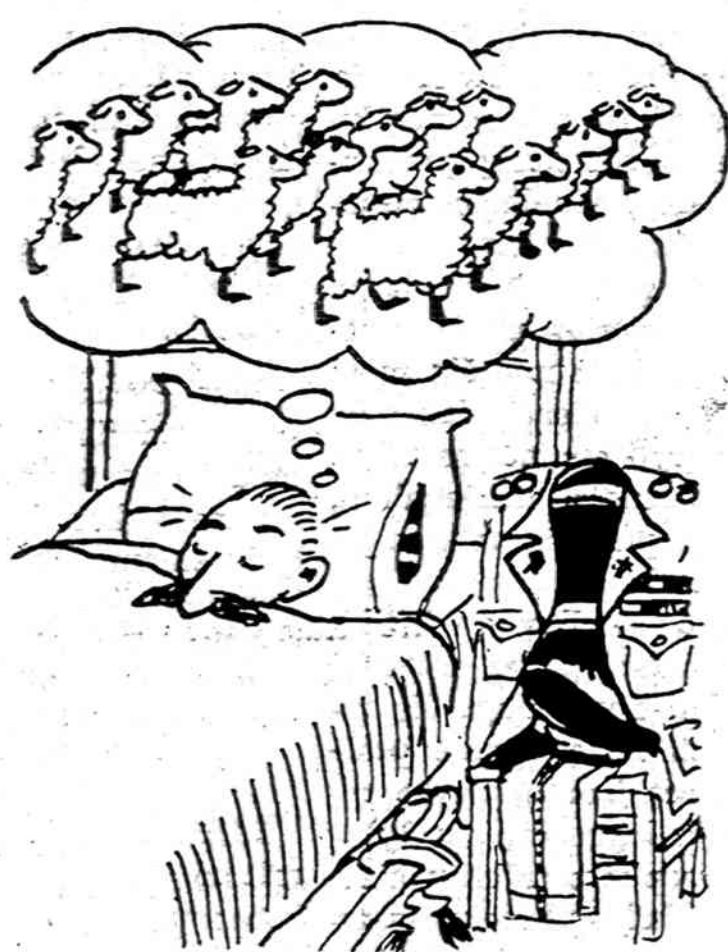
Neužmiršk šviesos užgesinti

Kai susirgo skoto žmona, vyras, išėdamas pakviesti gydytoją, pasakė:

— Jeigu mirtum pirmiau, negu mes ateisime, neužmiršk šviesos užgesinti...

ATSARGA GEDOS NEDARO

Gondolos vairuotojas Venecijos miesto kanaluose susėdusios pasivažinėti turistų šeimos paprašė iš anksto sumokėti važimos mokestį.

VEIKĖJŲ DILEMA

Vieni vyksta pagrybauti, O kiti — vienybės griauti. Anksti rytą reikia kelti, Nėra laiko atsipūsti.

Dar užbėgti pas Andriejų, Gert maslionų irgi reikia, Tad žinosi kas ką veikia, Kas ką giria arba peikia.

Žydai arabus papurto, — Nori gauti daugiau turto. Garsus lenkų Solidarnose, Maskva sako: tolko durnose.

Jeigu duobę kitam knisi, Ateis laikas — pamatysi... Geriau eiti grybauti Ir ant visko nusisipiauti.

Don Pilotas

— Na, tai tamsta parduok, kad esate didelis menininkas.

PAGAL AMŽIŲ TAIP

— Ji sakosi esanti pirmoji pasaulio artistė.

— Pagal jos amžių galima ją patikėti.

DARBSTOS VYRAI

— Tai tavasis kur, kuma? — Nuėjo atsipagirioti. O tavasis? — Atsipagirioto ir sėdo vėl gerti.

GURDUS BURTININKAS

Vienas burtininkas išpranašavo Ljudvikui XI, Prancūzijos karaliui, kad jo mylimoji favoritė mirsianti už aštuonių dienų.

Pranašavimas išsipildė. Tada karalius liepė pašaukti burtininką, išsakyti jam išmesti jį iš trečiojo aukšto į gatvę.

Burtininkui atėjus, karalius jį paklausė:

— Tu moki atspėti kitų likimą, atspėk dabar savąjį, pasakyk kada tu mirsi?

— Trimis dienomis, anksčiau už jūsų malonę, — atsakė burtininkas.

Po tokio atsakymo karalius, žinoma, ne tik neleido jo išmesti per langą, bet paėmė jį į savo rūmus ir ypatingai juo rūpinosi bijodamas, kad šis pranašavimas neišsipildytų.

MAMA PASAKĖ, KAD NE

Viena maža mergytė nuolat gyvėsi mokykloje, kad ji yra vyriausio direktoriaus dukterė.

Apie tai nugirdo jos motina ir uždraudė apie tai plepėti.

Po kiek laiko mergaitės draugė klausia jos:

— Ar tu iš tikro esi direktoriaus dukterė?

— Mamiau, jog esu, bet mama sako, kad ne.

KADA MOTERIS PRADEDA "PASENTI"

Vienas žymus asmuo yra pasakęs:

Moteris gali būti graži, nepaisant amžiaus, jeigu ji tik gali suteikti laimę kitiems.

Nė tiek veido ir plaukų išraiška padaro ją įdomią ir viliojančią.

Jos gyvumas, švelnumas apsiejimiui, yra jos nuolatinis grožiu.

Moteris pradeda senti, kuomet ji įkrinta į apatiją ir nervingumą.

YRA IR TOKIŲ BILJETŲ...

— Gal nupirktumėt bilietą loterijai?

— Nereikia! Nenoriu nieko laimėti.

— Aš tuftu ir tokių bilietų, kurie loterijoje nieko nelaimi.

Kai paprasi, ir peklėje bus gerai.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Maiki, aš sugalvojau pasidaryti šermukšninės Kalėdoms, kai pamaciau dr. Adomavičiaus sodyboje šermukšnių mišką. Matytum, kokios gražios oranžinės spalvos uogos, net šakos žemyn palinkusios.

— Na, ir ką dar neprasimainysi, Tėve!

— Klausiau Andriejų, gal jis tokios turi. Jis man atsakė, kad tokios viskės ir pats gali pasidaryti.

— Matau, kad tu, Tėve, mėgsti smaguriuoti. Tau nepavydžiū, bet negerai darai. Gali alkoholiuku pasidaryti.

— Aš visą savo gyvenimą išgeriu ir girtas nebūnu. Tu manęs nemokyt, sūneli...

— Nėpyk, Tėve.

— Paprašysiu dr. Adomavičiaų, kad duotų man šermukšnių uogų. Jis pats nedaro šarmaliko, dar ir kitiems nepataria gerti.

— Gali paprašyti, bet atsimink, kad besaikis alkoholio gėrimas gali prauždyti save ir net visą valstybę. Matai, Sovietų Sąjungoje kone visi gyventojai, net jaunuimas ir mergaitės labai gerai neatlieka, iš fabrikų išėina daug broko. Aš tau duosiu pavyzdį, kaip alkoholis žmogus praranda pusiausvyrą, net sąmonę. Kartą pas mane iš kito miesto atvyko senas mano pažįstamas. Buvo geras žmogus, dabar pasidarė "amžinas" alkoholis. Su juo negalėjau susikalbėti. Jo protas buvo miglotas ir nuolat jautė troškulį gerti. Jis man pasakojo neįtikimus dalykus, gyvėsi tuo, ko jis neturi. Nusivedžiau jį muziejų, aiškinau apie paveikslus ir jį kalbinau, o jis eina pasilenki trindamas savo nosį. Kai sustoju prie paveikslų, tai žiūriu, kad jis loji ir nęjęs. Supratau, kad nepataikiau jo kuo nors sudominti.

— Tau reikėjo jį atvesti pas Andriejų, Maiki. Tenai jis būtų radęs sau draugų.

— Jis ten jau buvo, kai tik atvyko į Chicago. Grįždamas iš Andriejaus, atsinešė tris butelius degtinės. Vienas buvo rusiškos Smirnovkos, Viena dene jis pats vienas išgėrė tris butelius degtinės, ir visą dieną ir naktį gulėjo ant grindų, kaip lavonas. Matitai, Tėve, kaip alkoholis save kankina. Baisu!

— Tai jis turėjo good time, Maiki.

— Gulėti be sąmonės nėra "good time", bet liga, baisi liga. Man buvo didelė gėda, kai mano draugai pamatė "lavoną". Nežinojau, nė ką jiems pasakyti... nė kaip paaiškinti, kas čia dedasi.

— Suprantu, Maiki, kad negerai daro tie, kurie geria per daug.

— Geria tai geria, bet mane jis primušė. Nė ligoninėn pats gydytojas nuvezė. Ten sužino-

jau, kad mano svečias du šonkaulius nulaužė. Visą mėnesį bintus nešiojau.

— Reiškiu tau užuojautą, Maiki. Kitą kartą būk atsargus su tokiais savo draugais. Atsargumas gėdos nedaro, sako lietuviška patarlė.

— Dėkui, Tėve. Lik sveikas.

— Ir tu, Maiki.

NAUJOKŲ PRIEMIMO BUSTINEJE

— Kas buvai tamto civilinio gyvenime?

— Laimingas žmogus, seržante.

NETRUKSTA JAI PROGŲ

Ponia Lily Bollinger, savininkė šampano firmos, kuri pavadinta jos vardu, buvo paklausta, ar ji geria vyną. Ji atsakė:

— Kartais geriu, kai esu linkma arba nuliūdus... Geriu iš nuobodumo arba kuomet kas nors mane aplanko. Geriu, kai esu alkana arba kuomet valgau. Šiapi gi niekad negeriu.

VAKARINIS DIALOGAS

— Petreli, tu jau manęs nebemyli!

— Kaip tau galėjo ateiti į galvą tokia mintis?

— Nes kai buvome tik susižiedavę, tai apei šį laiką visada užsukdavai televizijos aparatą...

KAILINIAI VAISTAI

— Brangioji, tu vis kosti ir kosti. Gal reikalinga parnešti vaistų.

— Taip, man reikalingas kailinis paltas.

SENA NAUJIENA, BET NEPAŠENUSI

Vargšė mūsų gimtoji kalba! Ji murzinama, teršiama ir paminama svetimais žodžiais lyg savų mūsų kalboje pritrūktų.

Bė to, mūsų įprasta pasirodyti kur reikia ir kur nereikia kitų kalbų žinojimu.

Na, galime tik pasiteisinti, kad tai jau įprasta iš seno.

Štai 1884 m. Aušros pusl. 187 buvo įdėta tokia žinutė, kurią verla ir dabar prisiminti, nes ji nėra pasenusi:

"Vienas jaunas vaikinys priėjęs prie šinkiaus prašo arielkos:

— Praša data šnapsa, — šinkorius vokietais neva nesupranta jo, atsakė lietuviškai:

— Na syki, ką tereik? Aš nežinau — "Davai, davai skore"... "Ja, ką aš nežinau?"

— Na, Šepelnik, (Pravarde prūsų) duk, duk, aš neturiu laika laukti.

— Nia, syki, dabar to kas kilita, taip aš žinau.

Atpylė puskvortę ir juokdamasis padavė vaikinui, tas nusisėdė.

— To snarglius, lak tu syki gerą.

Šią šneką aš savo ausimis girdėjau. A. iš B.

Bet nenusiminkime, ir anais Aušros metais buvo kas lietuvių kalbą mėgino švarinti nuo svetimybų, be kurių mes galime ramiausiai apsieiti.

Štai laiškas iš Paryžiaus

1883 m. liepos 1 d. rašytas "Aušrai"

Jis įdėtas Aušros 1884 metais psl. 197. Čia tik kelios iš jo ištraukos. Spėtina tą laišką bus parašęs Akelaitis.

"Sakote, jog Aušra išėina formato ar pormato akuzinės knygutės 80. Argi jau netekote lietuviško žodžio, kad griežtės už kažin kokios žaunos, vadinamos pormatu? Juk sakoma, toksai daiktas yra dvigubas ar trigubas. To dėlgi pritikty šnekėti ir rašyti: Aušra parengta 20 dienų kožno mėnesio, guobia gubą vieno aštuoniolikto lakšto."

"Priekalboje, rasi prakalboje, skaitome apie Slovėnus. Lietuviškai vadinasi slavėnai Gelionimis. Pradžia tos pavardės tupi žodyje gela, lenkiškai — Slawa, vok. — Ruhm Lietuviška pavardė. Daugėla išsireiskia lenkiškai Boleslav..."

"Šnekėdami apie vilą atsiminkime savo brangaus kunigaikščio Tautavilo. Ar žinote ką ženkina toji pavardė? Tautos vili, vilti, meilė, laimė — žodžių sakant, Lietuvos vedėja — idėja."

"Perkeldami dvigubą pavardę Tautvilą apturėsime žodį viltas lygu pravardžioms "Mif-

tautis, Vitautas, Gimtautis, Grašautis. Šios pavardės aiškiai mums rodo, kaip daug Lietuviai rūpinosi apie savo tautą!

"Tiek vilu paviliotas viluosi, tikios, jau neužteks Aušros nei "pilozopu", nei "pilologu", tikitai sueisės vilkalbius ir vilmantus".

"Šnekte mano mieli viltaučiai, gintaučiai apie prigimties Daugšas savo "postilėje", Vilniuje paskelbtoje 1588 metais, notūra, vadina gamta. Tikrai, tikrai šnekėdami lietuviškai nesakysime: notūros, prigimties mokslas, tikitai: Gamtažinė, gamtažinis".

Ir pabaigai:

"Mes šių metų lietuviai, turėdami galvą užkimštą vokiškomis, maskoliškomis, prancūziškomis ir angliškoms kalbanas tėmis jau užmiršome senovės šnekos. Namie likę lietuviai esti spaudžiami, vokietai, lenkų ir maskolių sunkumų; teigi, kurie tėviškę aplėdę apsigyveno Prancūzijoje, Anglijoje, ar Suvienytos Galės Siaurės Amerikos priprato prancūziškai, angliškai šnekėti ir tos priežasties dėlei sudrumstė savo tėvišką šneką prancūziškoms, angliškoms "kalbanastėmis".

Na, ar pasenusi naujiena? Ar iš Paryžiaus brolio Ak. rašytas laiškas tikrai 1883 metais? Atrodo, kad jis ykarykščiai gautas."

Reikia žinoti, ką kiti dabar rašo, bet taip pat atsiminti, kas seniau buvo rašyta.

Pasirodo, kad kaip praityje, taip ir dabartyje buvo ir esama susirūpinimo savąja kalba ir savo tautos likimu.

Iš praities, savos praities, visiems privalu semtis žinių.

J. V.

SKIRTUMAS

Mokytojas savo mokiniams sako:

— Kai aš buvau jūsų metų, galėjau atsakyti į bet kokią aritmetikos klausimą.

Vienas mokins pastebėjo:

— Bet jus aritmetikos mokė kitas mokytojas.

SUMANUS ELGETA

— Geroji ponia, duokite man senus batus.

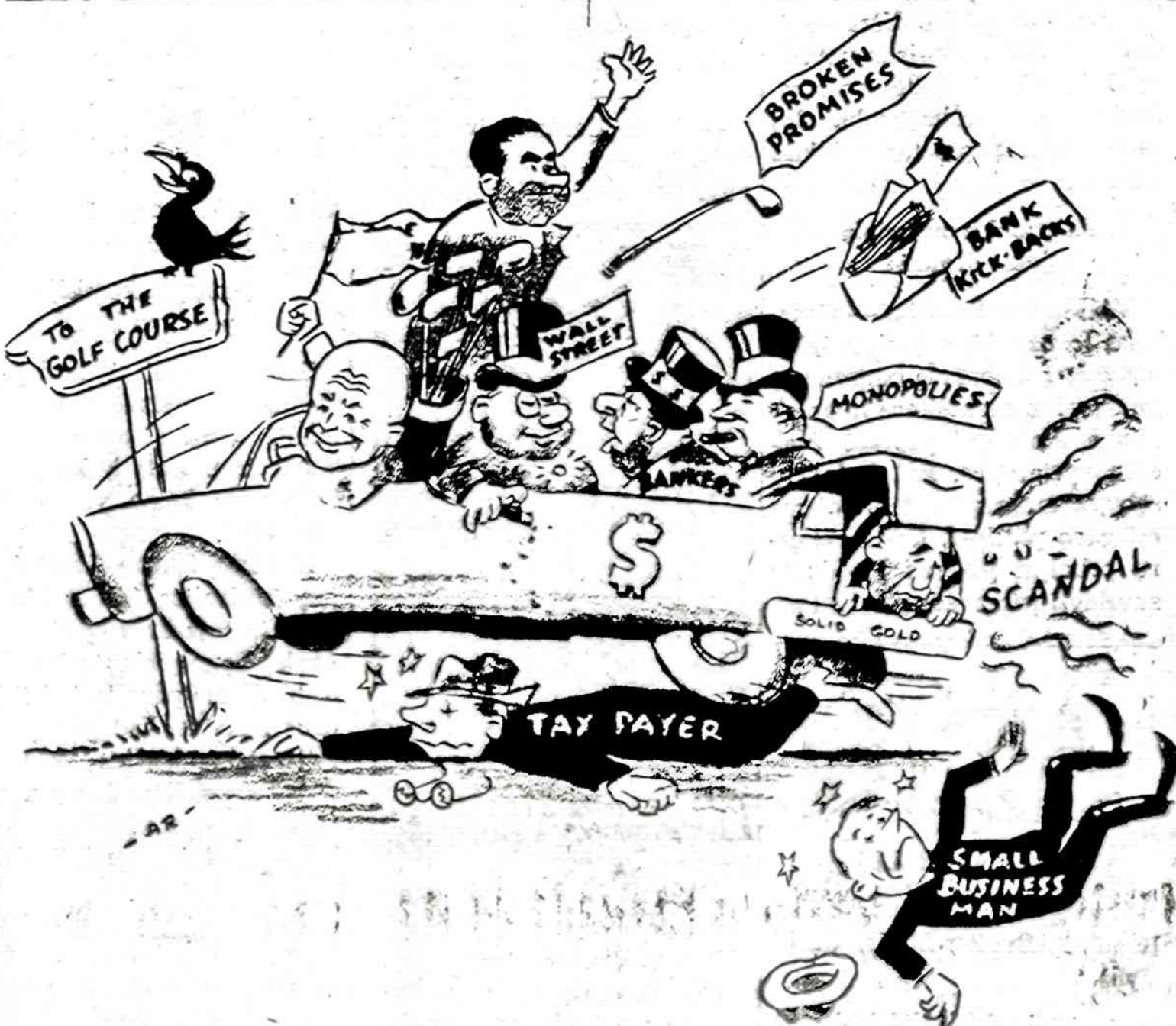
— Bet juk tavo batai visiškai nauji.

— Dėl to ir prašau senų, nes šie man visą būnį gadina, niekas nieko neduoda.

TEISME

— Liudininke kalbėk tik tai, ką matėi, o ne tai, ką girdėjai. Kada gimėte? Ko tyliote?

— Ponas teisėjau, apie tai aš žinau tik iš kalbų...

IT'S AMAZING!

Europos Parlamentas už laisvą Pabaltijį

(Tęsinys)

Nuo pat tų trijų valstybių okupacijos pradžios, Maskva dėjo nuolatines pastangas visas tris tautas nutautinti ir jų gamtos turtus išnaudoti rusų naudai. Stalinio režimo metu maždaug 200,000 pabaltiečių buvo deportuoti ten, kad — kaip Stalinas sakė JAV užsienio reikalų ministrui Byrnes — sunaikinti intelektualinį elitą ir tuo užgesinti tautinę sąmonę. Diktatoriaus pasekėjai siekia tų patį tikslų, tik skirtingais metodais. Tam tikslui pirmoje eilėje buvo vykdomas masinis sistemingas rusų apgyvendinimas Pabaltijėje, ir taipogi diskriminacija prieš bet kokius pabaltiečių jausmų pareiškimus, kurie buvo pavadinti „buržuaziniu nacionalizmu“ ir persekiojami baudžiamuosiose teisnuose. Šią sistematinę politiką pavaizduoja skaičiai. Pabaltijo valstybėse iki Antrojo pasaulinio karo gyveno 300,000 rusų; 1970 m. jų jau buvo 1,300,000. Nuo karo iki 1970 m. svetimtaučių, ne pabaltiečių „skaičius“ pakilo Estijoje nuo 8% iki 40%, Latvijoje nuo 2% iki 43%, o Lietuvoje nuo 16% iki 20%. Padėtis Lietuvoje atrodo reliatyviai geresnė gal dėl to, kad joje dominuoja žemės ūkis ir taipogi, kadangi jos gyventojai katalikai, turi aukštesnį giminių skaičių, negu kitos tautos. Nutautinimo politika charakteringa tuo, kad miestuose rusams teikiama pirmenybė gauti butus. Tai paaiškina faktą, kad Rygos mieste pabaltiečių gyventojų skaičius jau nukrito žemiau 40%.

Rusų kalbai sistematingai duoda pirmenybę. Šalia to komunistų partijoje, kuri dominuoja visas gyvenimo sritis, baltiečių įtaka slopinama. Tai aiškiai rodo 17 latvių komunistų laiškas, kuri socialistų partija paskelbė 1972 m. To laiško autoriai skundžiasi sistematingu partijos nutautinimu ir taipogi persekiojimu tų komunistų, kurie prisipažįsta esą latviai. Senasis stalinistas Arvids Pelšis, vienintelis baltų kilmės žmogus aukščiausioje valdovystėje Maskvoje, tiesa yra latvis, tačiau jaučia ir kalba kaip rusas. Visų trijų Pabaltijo valstybių komunistų partijos vadovybės kalba yra rusų. Antrieji partijos sekretoriai, kurie, kaip yra žinoma, vykdo svarbiausias kontrolės funkcijas, yra rusai. Estijoje Konstantin Lebedev, Latvijoje Nikolai Beluha, o Lietuvoje Nikolai Dybenko.

Ekonomijoje, ypač supro-

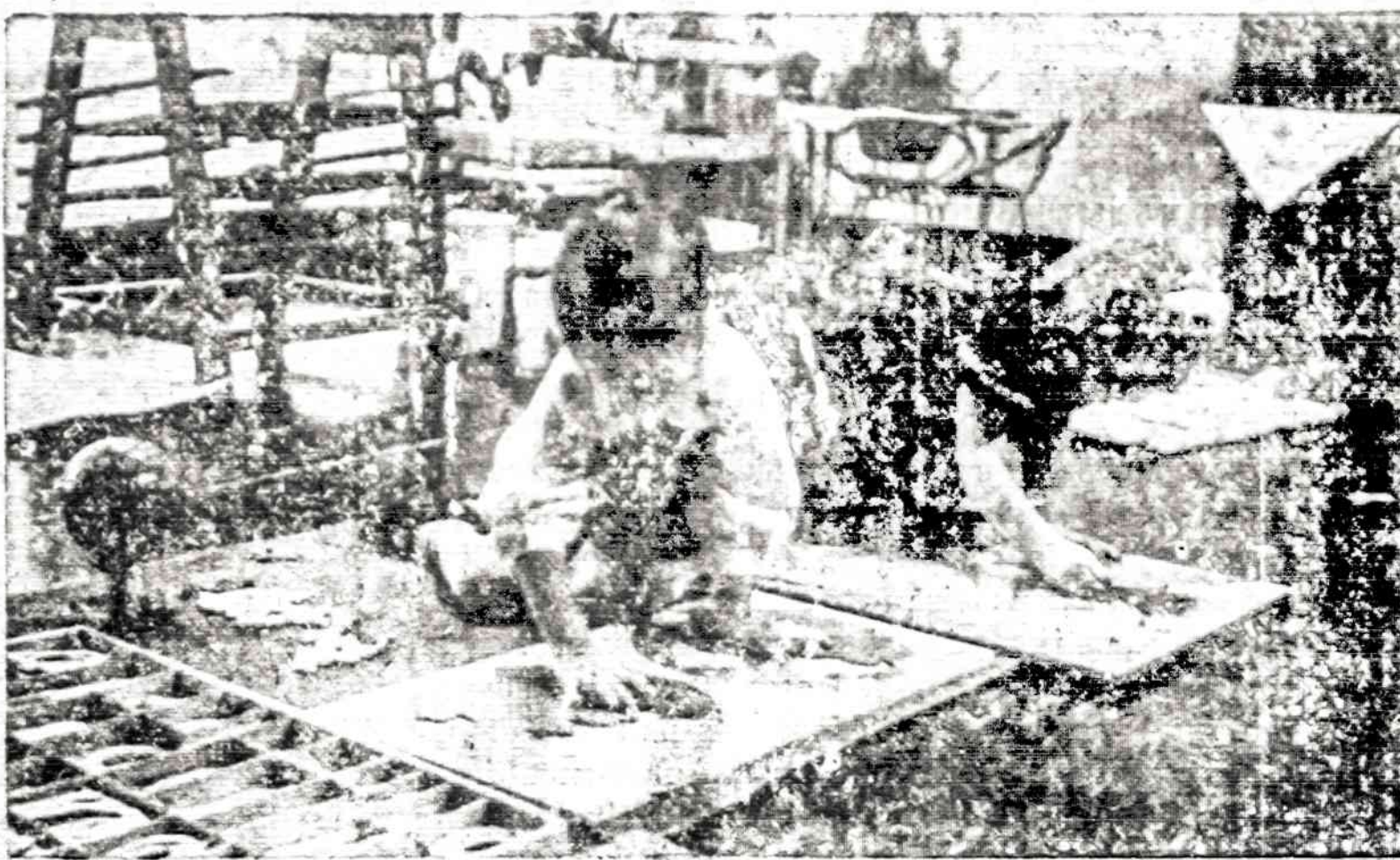
valstybėse, pramonės įmonės dažnai vadovaujamos ir kontroliuojamos iš Maskvos, ir tai daroma Sovietų Sąjungos rusiškosios dalies naudai. Tai ypač galioja esminėms žaliavoms, kaip degamasis skalūnas ir fosforitas Estijoje. Abi žaliavos yra stipriai eksploatuojamos. Itin naudingas degamasis skalūnas naudojamas neekonomiskam šiluminį jėginių kūrenimui; tų jėginių gaminama elektrinė energija beveik ištisai eina į rusiškus kraštus. Prie to dar prisideda aplinkos tarša, ką rodo 18 estų aplinkos tyrinėtojų laiškas. Baltijos jūra didele dalimi užteršta. Maardu Kohtla-Järve ir Toolse apylinkės atrodo kaip mėnulio paviršius. Tai yra pasekmė iš kitur diktuojamos politikos, kuri perdeda aukštąs gamybos kvotas stato aukščiau, negu aplinkos apsauga.

Sovietų Sąjungos politika labai blogai veikia Pabaltijo žmones. Plačiai išplitusi nevilis veda į nenormaliai ryškų gimimų mažėjimą ir pagaliau ir į alkoholizmą, kuris Pabaltijo valstybėse tiesiog katastrofiškai padidėjęs ir net pagreitina gyventojų sunykimą.

Šitaip pažvelgus į padėtį, visai su pagrindu galima kalbėti apie planuotą šaltą genocidą, kuris griežtai prieštarauja Helsinkio konferencijos baigiamajame akte išreikštiems principams ir taipgi Jungtinių Tautų chartai. Tuo taip pat pažeidžiama Pabaltijo tautų teisė pačioms spręsti savo likimą.

Pabaltijo tautas ypatingai sunaikina religinis persekiojimas. Sovietinės okupacijos pradžioje 78% estų buvo evangelikai, liuteronai, latvių buvo 55% evangelikų ir 24% katalikų, o Lietuvoje 81% katalikų ir 10% evangelikų. Dvi didžiosios deportacijų bangos labai sumažino dvasiškąją visose trijose valstybėse. Daug vyskupų ir arkivyskupų buvo nužudyti. Tikybos dėstymas mokyklose draudžiamas. Jau nuo 1975 metų galioja 1929 m. įstatymas kuris nustato, kad (komunistinė) religinių reikalų taryba gali nustatyti, net neduodama motyvų, kiek tikintieji privalo mokėti už naudojamą bažnyčiomis etc. Kunigas negali lankyti mirštančio be vietinio sovieto leidimo. Pabaltijo valstybėse ateistinė propaganda yra stipresnė negu kitose Sovietų Sąjungos dalyse.

Situacija gerai charakterizuoja protesto laiškas, kuri 17,054 Lietuvos katalikai, pasirašydami pilnu vardu ir pavarde 1971 metų gale pasiuntė Brežnevui. Tamė

Pradėjome naujus mokslo metus.

laiske jie rašo:

„Lietuvos katalikai neturi katekizmo, maldaknygių, spaudos, literatūros. Tikinčių tėvų vaikai privalo lankyti ateistines mokyklas. Kungų seminarija kasmet baigia 4–6 kunigai, bet tuo pačiu laiku 20–30 kunigų miršta. Kunigai kalinami tik už tai, kad jie, tėvams pagėdaujant, moko vaikus tikėjimo tiesų. Kunigai baudžiami tik už tai, kad vaikai patarnauja mišioms arba dalyvauja procesijose. Du vyskupai buvo ištremti dešimčiai metų be teismo sprendimo. Aktyvūs kunigai keliama į mažas parapijas, tuo tarpu, kai didesles parapijas skiriami seni kunigai. Katalikai intelektualai netenka tarnybų tik dėl to, kad lanko bažnyčią. Ateistinės valstybės atstovai dalyvauja vyskupų konferencijose ir diktuoja ganytojiškus laiškus.

Grynai religiniai motyvais nuteistų kunigų ir pasauliečių skaičius yra didelis. Ypatingai charakteringa yra jaunos moters Nijolės Sadūnaitės byla, kuri buvo sprendžiama 1975 m.

birželio 15-16 d.d. ir kuri baigėsi jos nuteisimu trims metams sunkių darbų kalėjimo ir trims metams ištėmimo. Savo baigiamajame kalboje teisiamoji pasakė: „Ši diena laimingiausia mano gyvenime. Mano gerasis likimas man lėmė ne tik tai, kad už savo tautos teises ir už teisybę, bet ir būti nuteistai už tai...“

Šitokie faktai stiprina pabaltiečių rezistenciją. Pabaltijo valstybėse, ypač Lietuvoje, yra aktyvi savilaidos (samizdat) spauda, kurios tarpe pažymėtina jau nuo 1972 m. einanti „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika“. Vietinė komunistinė spauda dažnai rašo apie subversyvių pabaltiečių nuteisimą. Jeigu net sovietinė spauda negali nuslėpti šių faktų, tai iš to galima spręsti, koks stiprus yra tautinis ir religinis pasipriešinimas, net po 40 metų svetimos okupacijos.

Pabaltijo valstybės priklauso Europai. Praeityje, ypač tarp abiejų pasaulinių karų jos buvo demokratinės tautų bendruomenės ir taipogi buvo Tautų Sąjungos nariai. Dėlto Europa negali kalbėti apie žmogaus teises, jeigu ji nesirūpina šių europiečių likimu. Jeigu žuopa nesirūpina šiais europiečiais, tai ją pagrįstai būtų galima kaltinti veidmainyste ir hipokrizija, nes ji garsiai kalbėtų tik tais atvejais, kai mažos, silpnos valstybės vykdo spaudimą, bet tylėtų, jeigu tą patį daro didelė, stipri valstybė.

Šitaip pažūrėjus, reikia svertinti pasiūlymą (Dok.1-777/80), kuriuo pagrįstas šitas pranešimas. Pranešėjas, tačiau norėtų pasiūlyti esminį pakeitimą. Pažadavimui reikia duoti pozityvią kryptį. Iš to seka siūlymas, kad ministrai apsvaistytų galimybę Pabaltijo valstybių pproblema perduoti Jungtinių Tautų dekolonizacijos komitetui, Sovietų Sąjungai neturėtų pagrindo tuo skustis, kadangi ji pati yra dariusi tą patį, tiesioginiai

Aleksas Ambrose, CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJOS

autorius, paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią Chicago lietuvų istoriją (1869 – 1959 metai). 664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15. Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Inž. LIUDAS MIKŠYS, 50 metų studijavęs, kaip

IS PRAEITIES ŪKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

ALEKSAS AMBROSE

KULTŪRINĖS CHICAGOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJOS

(Tęsinys)

Lietuvos Finansinė Misija dirbo nuo 1919.12.18 iki 1921.1.15. Svarbiausiu jos darbu buvo Lietuvos Laisvės Paskola, Lietuvos respublikai davus \$1,610,035.45. Visokių aukų Tautiniams tikslams Misija surinko \$159,207.72 (Tarp jų Lietuvos šauliams \$8,000, Lietuvos Gynimo Komitetui \$55,000, Lietuvos Raudonajam Kryžiui \$13,974.61). Perlaidų savo giminėms per Misiją Amerikos lietuviai pasiuntė \$501,027.40.

1920 m.

Pranešama, kad Lietuvos Laisvės Paskolos Bonais per paskutiniuosius 9 mėnesius yra surinkta: sausio mėn. \$198,309, vasario \$220,818, kovo \$196,992, balandžio \$177,116, gegužės \$177,202, birželio \$248,510, liepos \$172,821, rugpjūčio \$57,653, rugsėjo \$27,981.

Bendras Chicago lietuvų komitetas „7th Regiment Armory of Illinois“ salėje surengė masinį mitingą, kuriame Lietuvos gynimui buvo surinkta \$8,539. Mitingui pirmininkavo J. J. Hertmanavičius. Visi surinkti pinigai buvo pasiųsti Lietuvos Misijai.

Išsikūrę Lietuvių Klubų Federacija Chicagoje. Įėjo 8 klubai: White Star, Morning Star, Red Rose, Evening Star, Brighton Park, White Clover, Amity ir Golden Star. Jų tikslas buvo rengti pasilinksminimus bei organizuoti savišalpa. Nekurie turėjo ir sporto skyrius. 1926 m. visi paminėtieji klubai turėjo virš 2,000 narių. Klubų Federacija nutarė priimti ir moterų klubus. Įstojamasis mokestis — \$25.

Feedracijos valdybą sudarė pirmininkas, jo pagalbininkas, sekretorius, izdininkas ir korespondentas. Prie valdybos kiekvienas klubas dar paskirdavo po tris delegatus, kurie drauge su valdybos nariais kas mėnuo šaukdavo valdybos posėdžius ir

ar netiesioginiai, kitais atvejais. Dekolonizacija yra nedaroma. Jeigu ji yra pageidautina Azijoje ir Afrikoje, tai ji lygiai taip pat pageidautina ir Europoje.

LKD biuletenis

aptardavo Federacijos reikalus.

Vėliau Federacijon įsijungė Jaunų lietuvių ir Skaistaus mėnulio klubai. Po keletos veiklos metų viskas pakriko. Turimus pinigus pasidalino.

1921 m.

Chicagoje, Lietuvai Gelbėti Draugijos globoje įsikūrė „Lietuvos Našlaičiams Šelpti Komitetas“. Per pirmuosius savo veiklos metus jis surinko \$931. Vėliau per 12 metų ir per tą laiką surinko ir pasiuntė į Lietuvą per \$3,000. Valdybą sudarė: pirmininkė K. Katkevičienė, sek. M. Zolpienė ir izd. P. Balickienė.

Išsikūrę Lietuvos Maisto bendrovė Roselande. Inkorporuota \$100,000. Akcija \$10. Valdybą sudarė: Radis, J. C. Chutras, J. Savickas, K. Petrikis, C. Varnas; J. Piktuzis ir P. Barisus.

K. Jurgelionis Chicagoje buvo įsteigęs Bingol Chemical Co. Vėliau vardu pakeitė į Universal Chemical Co. Tos bendrovės direktoriai buvo: pirm. ir izd. K. Jurgelionis, vicepirm. A. Vizbaras ir dr. S. W. Browstein, sek. dr. A. Davidson ir nariai St. Petrusis, M. Jurgelionienė ir A. Zimantas. Lietuvių komunistų laikraščiai ėmė varyti akciją, kad štai socialistas K. Jurgelionis yra įsteigęs bendrovę pasipelnymo tikslams. Po keletos metų bendrovė likvidavosi.

Town of Lake lietuvų kolonijoje įsikūrė Lietuvos Laisvės Paskolos bonų pardavinėjimo stotis. Bet katalikiškų organizacijų atstovai nėpanorėjo prie šio bendro darbo prisidėti ir jie Katalikų Federacijos vardu įkūrė atskirą bonų pardavinėjimo stotį. Buvo skelbiama, kad liberalai bonų pardavė už \$75,000, o katalikai tik už \$21,000.

St. Girėnas, G. J. Adams ir kit. suorganizavo Hub. Cab. žmonėms vėžioti ir inkorporavo su \$25,000 kapitalu. Pirmutinė valdyba: G. J. Adams, pirm. St. Girėnas, izd. Vieną laiką organizacija turėjo apie 50 automobilių žmonėms vėžioti. 1929 metais bendrovė likvidavosi.

(Būs daugiau)

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● LITERATURA, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstę, Vincas Krėvė, Igno Šlapelio, Vinco Macdono, P. Joniko, V. Stankos, J. Rukščio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Mellaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Ciurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rukščelės ir A. Varno kūrų poveikiais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● DAINŲ SVENTES LAUKUOSE, poetas, rašytojas ir tautinių šokių pirmūnės Juozas Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaitytis ir nedainuojantiems, gerinti autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkio aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslas ir laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsniais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● LIETUVISKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamalauskio įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotos nuotraukomis, pateigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūšių žemėlapis. Kaina \$4.

● KĄ LAUMES LIME, rašytojos Petronėlės Orntalės atsiminimai ir mintys apie gyvenimą ir vietą nepriklausomoje Lietuvoje ir pirmąsias bolševikų okupacijos metus. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jasinskio knygoje apie Julius Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų ji galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$3.

● MATYKINĖS NOVELĖS, M. Zolpienės kūryba, J. Valickio vertimas. 206 pusl. knygoje yra 30 samojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant patik, pridėti dolerių pašto ir mokesčių.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIŲ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

1501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. KALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

1759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RECEPTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • PAKNIKE MAY KALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atidara šokiadieniais nuo

1 val. ryto iki 10 val. vakara.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, D.S., Registruotas vaistinėinkas

Tel. 476-2206

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 431-6188

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1968	pusel metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$15.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per	vieneriam mėnesiui	\$4.00
six months, \$12.00 per 3 months. In	Sanadoje:	
other USA localities \$40.00 per year,	metams	\$45.00
1.00 per six months, \$12.00 per	pusel metų	\$24.00
three months. Canada \$45.00 per year;	vieneriam mėnesiui	\$4.00
other countries \$45.00 per year.	Užsienio:	
25 cents per copy	metams	\$48.00
Nuo sausio pirmos dienos	pusel metų	\$24.00
Dienraščio kainos:		
Chicagoje ir priemiestuose:	Naujienuo alina kvadrant, laikraštis,	
metams	sekmadienius, 1.000 Naujienuo Ben	
pusel metų	drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,	
trims mėnesiams	IL 60608. Telef. 431-6188.	
vieneriam mėnesiui	Pinigus reikia siųsti pošto ženklu	
o, jose JAV vietose:	Orderiu kartu su užsakymu.	
metams		
\$40.00		

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, tikrąsias sekmadienis, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Neštadienis — iki 12 val.

"Tass" apgaudinėja komunistų pavergtus gyventojus

Britai abiejose Falklandų salose laikė 86 pasienio sargus, kuriuos valdė gubernatoriai. 86 jauni vyrai prižiūrėjo salas, sekė artėjantį laivus ir lėktuvus, prižiūrėjo tvarkos ir sekė karališkus pingvinus, kurie vasaros metu atplaukdavo į Vakarų Falklandų salą vaikų perėti. Pakraščiu sargai aptarnaudavo mokslininkus, kurie kartą ir 4 metus atvažiuodavo stebėti pingvinų gyvenimą ir nepaprastai gražias karališkų pingvinų plunksnas.

86 pakraščiu sargai per 164 metus prižiūrėjo Falklandų salas, nes per tokių metų skaičių salos priklausė britams. Falklandų salos buvo britų prietiltis į pietų ašigali, kad mokslinės ekspedicijos, iš Anglijos ar Europos vykstančios į Antarktiką, galėtų sustoti Stanley uoste, atsikvėpti nuo nuolat plakančių bangų, gauti reikalingo kuro ir plaukti toliau. 86 britų pakraščiu sargai saugojo Falklandų salas, kol atplaukė 12,000 argentiniečių, užėmė Falklandų salas, suėmė gubernatorių, jo valdomus 86 pakraščiu sargus, juos nuvežė į Montevideo ir liepė važiuoti namo. Falklandų salos priklausė Argentinai, jos ir ateityje jai priklausys, sakė įsibrovėliai.

Argentinos kariai užėmė Stanley uostą, atplaukė Argentinos laivai, atskrido lėktuvai ir atvežė dar daugiau jaunų vyrų. Salų sostinės srityje ir kitose salų vietose jie iškėlė 12,000 neparuotų karių. Neturėjo jiems drabužių, maisto, medicinos priemonių. Kol britai pasirodė, daugelis išmirė nuo žaidimų ir šalčio. Britam pradėjus karą, sovietinė žinių agentūra skelbė savo skaitytojams, kaip britai veda kovą prieš argentiniečius. Aprašinėjo, kaip britai atsuntė karo bei transporto laivus ir bandė iškelti savo karius. Visa ta kova buvo pavaizduota ne tarp įsibrovusių argentiniečių ir britų, bet tarp seniai salas valdžiusių argentiniečių ir jas pavergti norinčių britų.

Kada britai galutinai išlaisvino salas, paėmė nelaisvėn salose buvusius argentiniečius, tai britus vadino Falklandų salų pavergėjais. Reikalai pradėjo keistis pačioje Argentinoje. Ten komunistuojantieji darbininkai išėjo prieš grįžusius Argentinos karius, pralaimėjusius kovas su britais, ir reikalavo atiduoti valdžią Argenti-

nos "pažangiesiems".

Apie Izraelio karo jėgų įsiveržimą į Libaną "Tass" agentūra informavo rusus lygiai taip melagingai, kaip informavo rusų pavergtus žmones apie įvykius Falklandų salose.

"Libano žemėje vyksta kruvina tragedija. Užgrobė beveik trečdalią suverenios šalies teritorijos, agresoriai izraeliečiai vykdo atvirą genocidą libaniečių ir palestiniečių tautų atžvilgiu. Dešimtys tūkstančių žmonių jau tapo jo aukomis. Okupantai negali nieko — nei senų, nei moterų, nei vaikų. Libaniečiams ir palestiniečiams mėginama atimti pagrindinę bet kurio žmogaus teisę — teisę gyventi. Senieji Tiro, Saidos, Nabatijos miestai paversti griuvėsiais. Izraelio kariuomena barbariškai negailestingai nušiuoja nuo žemės paviršiaus neįkainojamus pasaulines kultūros paminklus — visuotinį turą. Agresorius Libano žemėje elgiasi taip žiauriai ir cinškai, kad tai primena sunkiausius nusikaltimus žmonijai".

(Tiesa, 1982 m. birželio 26 d.)

Kad Litanijos upė buvo šiaurinė demarkacijos linija, skirianti Libaną nuo Izraelio, tai sovietinė žinių agentūra visai neužsimena. Kad kita demarkacijos linija buvo 25 mylios į pietus, skirianti Libaną nuo Izraelio, "Tass" taip pat nieko nesako. Kad Jungtinių Tautų karo jėgos privalėjo palestiniečių neįleisti į demarkacijos liniją, "Tass" taip pat nieko nemini. Kad iš demarkacijos linijos grupės gerai ginkluotų palestiniečių įsiverždavo į Izraelio laikomą teritoriją, žudydavo ūkininkus ir užpildavo miegančius gyventojus arba nešdavosi mergaites į savo apkasas, "Tass" taip pat tyli.

Nabatija buvo 10 mylių į šiaurę nuo Litanijos upės. Ji buvo Libano teritorijoje. Iš Nabatijos niekas negalėjo ruošti jokios ekspedicijos į Izraelį nes ten buvo upė ir 25 mylių tarpas. Bet vis dėlto iš Nabatijos kartas nuo karto buvo paleidžiami artilerijos šūviai į Izraelio teritoriją. Šūviai patikydavo į Izraelio tiltus, ūkininkų sodybas.

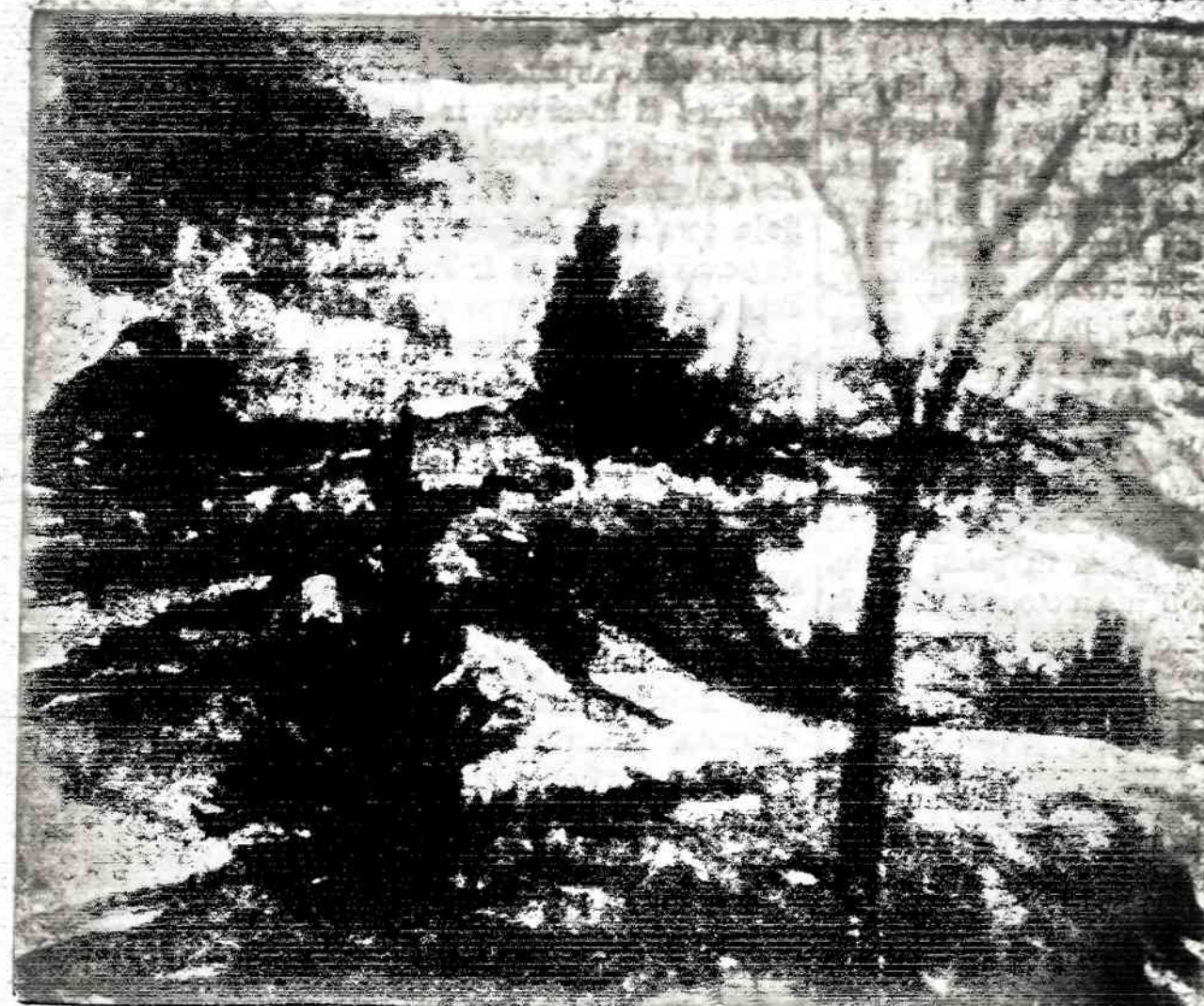
Kad Izraelis rengiasi įsiveržti į demarkacijos zoną, palestiniečiai žinojo. Galimas daiktas, kad ir rusai žinojo. Niekas neturi tokio gero šnipų tinklo, kokį turi Sovietų valdžia. Palestiniečiai nujaudė, kad Izraelis gali įsiveržti į demarkacijos liniją, todėl visi žymesnieji vadai movė į šiaurę paskubomis. Kas galėjo, tai tiltais Litaniją pervažiavo, o kas nesuskubo, tai plaukė kiton Litanijos pusėn. Izraelitams į rankas pateko palestiniečių pėstininkai, bet vadai nešėsi į šiaurę.

Palestiniečiai, tačiau, nenujaudė, kad Izraelio karo jėgos, pasiekusios Litaniją, persimetė kiton upės pusę ir paskubomis patraukė tiesiai į Nabatiją. Šitas žygis buvo taip skubiai organizuotas, kad Nabatijos gyventojai neturėjo laiko išsižiovauti. Rytas aušo, o visos Nabatijos pozicijos jau buvo izraelitų rankose. Dalis palestiniečių, skubėjusių į Nabatiją, pateko į izraelitų rankas.

Ką izraelitai rado Nabatijoje? Tris galingas Sovietų patrankas, šimtus tūkstančių Sovietų artilerijos šovinių, kulksvaidžių, šautuvų, kuriais palestiniečiai planavo gintis ir kuriais iš Libano teritorijos kartas nuo karto apšaudydavo Izraelio teritoriją, leisdami artilerijos šūvius virš visos demarkacijos linijos. "Tass" ir apie tai savo skaitytojams nieko nepranešė.

"Tass" nieko nesakė ir apie Sovietų vyriausybės paramą palestiniečiams, įsibrovusiems į Libaną ir veikiantiems iš Libano teritorijos.

Protestą parašė "Tass" propagandos specialistai. Jis

M. Silaikiš

Kopose. Akvarelė

Dr. JONAS BALYS

IMPERIALIZMO LIGA

LIETUVIŠKO IMPERIALISTO NUSIPAISTYMAS

(Tęsinys)

Sunki "būrų" padėtis

Tik pasivaikykime į šiuos dienus pasaulį. Amerikiečiai, daug kalba apie moralę, negelbsti libaniečių nuo genocido, nes ką reikšia tie trys milijonai arabų, tegul žydai juos trauksio moderniais amerikoniškais ginklais — niekas negina silpnosio "teisybės vardo". Popiežius neapgyrė lenkų nuo pačių ir dabar nuo bolševikų, nes jis neturi divizių. Jo kelionės į Angliją ir Argentiną ir taikos meldimas nesulaikė kruvinų krautinių Falklandų salose. JAV-bės užvetavo Jungt. Tautos Izraelio pasmerkimą dėl agresijos. Tokia yra gyvenimiška tikrovė. Reikia matyti toliau, negu savo nosis.

parašytas taip, kad rusų pavergtos tautos nežinotų, kas Libane darosi, ir tuo pačiu metu sukelta neapykanta prieš izraelitus. Protestą pasirašė Sovietų Sąjungos rašytojai ir įvairaus plauko akademikai. Pirmas padėjo parašą C. Atmatovas, o paskutinis — G. Žukovas, tarybinio taikos gynimo komiteto pirmininkas. Rašytojams ir akademikams pakištą protestą pasirašė bent 50 inteligentų, kurie nieko nežino apie įvykius Libane. Jų tarpe yra ir E. Mielzelaičio parašas. Vargas būtų buvęs tam, kuris nebūtų pasirašęs pakišto atsisakymo.

Kad reikalas būtų stipresnis, Vilniuje tuo pačiu metu buvo suruoštas radijo darbininkų susirinkimas. Svarbiausią kalbą ten pasakė E. Simansonaitė.

Nei lietuviai, rašantieji spaudoje, nei radijo dirbtuvėje dirbantieji lietuviai nieko nežinojo, kas vyko Libane, nes "Tass" per "Tiesą" sąmoningai teikė melagingas žinias.

1712 m. maro kraštas liko pus-tūstis, tik Klaipėdos kraštą maras mažiau nusiaubė, todėl ten lietuviškumas geriau išsilaikė.

Iš Donelaičio raštų matome, kad lietuviai ten buvo engiami ir išnaudojami, jie sudarė žemiausią luomą — baudžiaininkus ūkininkus arba "būrus". Aukščiau pastorius ir precentorius arba mokytojo luomo jie nepakilo. Visi "amtmonai" arba viršininkai buvo vokiečiai. Krašto gyvenimui lietuviai nedarė įtakos, ir jau Donelaičio laikais palegva mufautėjo. Prūsijos valdovams reikėjo tik darbe jėgos arba baudžiaininkų ir vyrų jų nepabaigiamais karais. Tad nebuvo nieko romantiško, sunkus gyvenimas ir tiek. Vienas "bėdžius" net varnas šandė maistui. Padėtis pasitaisė naujaisiais laikais, kai buvo panaikinta baudžiava. Todėl net gramatikos vadovėlių pateko sakiny: "Anapus Prūsijos sienos lietuviai geriau gyvena". (Bus daugiau)

— JAV suteikė politinį prieglobstį Sovietų mokslininkui Gueraibekovui, kuris rugpjūčio 14 d. Brazilijoje pasitraukė iš Sovietų grupės, dalyvavusios politinių mokslų seminare Rio de Žaneire.

— Kaip atstatyti pasiūkėjimą komunizmui savo narių tarpe yra sunkiausia problema Kinijos komunistų partijos. Ji tai svarstė savo 12-ajame suvažiavime Pekine.

— Izraelitai neišvyks iš Libano, kol nebus nuginkluoti ir išvežti visi palestiniečiai.

VINCAS KREVĖ MICKEVIČIUS

RAGANIUS

ZEMAITUSKA

(Tęsinys)

— Pelė stiklo nesugriauš, butely pinigais nesušlaps, nesupelės, o piktas žmogus nesuapras, kur ieškoti, — aiškino žmonai. — Net jei Dievas gaisru paliestu, giliai žemėje įkasti nesudegtų.

Kai, būdavo, pavasarį parduoda iškultus javus — parduodavo tik pavasarį, nes tada pirkliai brangiau mokėdavo — tuoj šaukia žmoną:

— Einam, boba, savo banko pažūrėti.

Užsidarydavo abu svirne, senis išimdavo porą lentų iš aruodo grindinio ir įkaldavo žemėn naują butelį. Kai atsirado apyvartoje sidabrinį rublių, vėliau ir auksinių "čirvančių", Grigas stengdavosi savo popieriukus iškeisti, net primokėdamas iš pradžių — "lažą". Tada butelių vietoje atsirado skardinė nuo saldinių dežutė, išprašyta krautuvėje.

— Tai jau kelintas skarbas, sene? — klausdavo žmoną, užkasdamas savo banką. — Nepamiršai?

— Tai nepamiršau, tėve. Argi pamirši savo skatikėlį, kruvinu prakaitu uždirbtą?

— Tė, žinok, kad man liežuvių laikytai už dantų ir neįepėtai ko nereikia ir kur nereikia. Kai mirsiu, žinai, kur surasti, ir sūnui pasakysi, jai surimtės.

— Ką tu čia, tėve, niekus pliauški! — piktinosi nusigandusi žmona. — Gyvenk sveikas ir mus visus pergyvenk. Tik gal šventas mišeles ar nepravartu būtų užpirkti...

— Bus laikas, užpirksim ir mišeles... Ir patenkinti grįždavo pirkion.

II

Grigas įėjo pirkion, atsiduso, nusivilkė kailinius, pakabino ant kabliu, vėl sunkiai atsiduso ir atsisėdo stalo gale.

Išsitraukęs iš užjuostės krepšį ir pypkę, ilgai, iš lėto kimšo tabaką. Prikimšęs pypkę, užrišęs krepšį ir užkimšęs jį už juostos, ilgai, vis dūšaudamas, skylė pintį. Užrūkęs ėmė papsėti, tirštus leisdamas dūmus ir nei žodžio nepratardamas.

Žmona, kuri jau seniai išmoko iš elgsenos atspėti ne tik jausmus, bet ir vyro mintis, pajuto, kad kažką negera Grigas slepia savo širdy.

Sustabdžius ratelį, sudėjęs rankas ant kelių, neramiu žvilgsniu sekė vyro judesius.

Grigas, atsirėmęs alkūne stulą, parėmęs pasmakrę, papsėjo tylėdamas.

— Ko tyli? — neiškentė Grigienė. — Sakyk jau...

Grigas nusispjovė, nusišluostė marškinių rankovę lūpas ir padėjo pypkę ant stalo kampo.

— Negerai, motin, — prabilo pagaliau. — Skerdžius buvo užjęs svirnan.

— Tfu! — nusispjovė dabar jau žmona. — Maniau, karvė išsimetė ar su arkliu kažkas at-

sitiko...

— Tu, motin, palauk nesisipjaudžius... Paėmęs neužgesusią dar pypkę, vėl ėmė papsėti ir leisti tirštus dūmus. Žmona kantriai laukė, kad dar vyras pasakys.

— Taigi tuo metu atėjo svirnan Elena, — papsėjo iš lėto Grigas. — Skerdžius pasižiūrėjo į ją, treptelėjo koja į grindis, kaip tik toje vietoje, kur mūsų skarbai pakasti, ir sako: "Kad tu žinotai, mergele, kiek čia turto sukrauta ir — vis tai tau ir tavo būsimiesiems vaikeliams..."

Žiūrėdamas, paraudo merga, kaip agnūnos žiedas, metė sieta ir patarandom išbėgo iš svirno.

— Ką tu manai, motin? Kodėl jis tai pasakė?...

— Ak, tasai prakeiktas raganius! — pasipiktino Grigienė. — Kokius jis dabar čia niekus sumanė zaunyti...

— Ar tik niekus, motin, o klausimas? — tiesia Grigas, neišleisdamas pypkės iš dantų. — Ar tik tu, motin, nebūsi blogai sūnaus prižiūrėjusi?...

Drožė abiem plaštakėm Grigienė sau per kečius, net sunkelė padulkėjo.

— Nejaugi šita lakmitkė?...

— Kodėl ji lakmitkė, o ne sūnus latras? — ramiai klausimu paneigė Grigas žmonos nuomone.

— Ak, Dieve mano, Dievuleli, — sudejavo sugniaužus rankas Grigienė. — Ką dabar darysim?...

— Taigi, patark, ką turim daryti, o nekudėkink, kaip vėta, — dar tirštesnius leidžia iš burnos dūmus Grigas.

— Kad gi aš nieko nesumanau, vyruli, — prisipažįsta žmona. — Tai vis tas raganius, tai vis jo darbeliai! Užsigavo, kad vasarą gal mažai jam lašinių laukan daviau...

— Niekus, motin, kalbi. Ne raganius čia kaltas, bet tasai mūsų drigantas, juoza šelmis kaltas.

— Tu man nekalbėk, — piktai atsikirtė žmona, užstodama sūnų. — Dantų neužkalbėsi. Juozukas visados buvo tokis paklusnus, tokis padorus, dievobaimingas berniukas. Negi jis tiek nusi-dės Dievuliui, kad per jį išliktų mus ir visą giminę tokia sarmata!...

— Tai ką, manai, Gugis jį virvėle užnėręs, vedė pas mergą kaip veršį? — paneigė Grigas. — Ot, senas žmogus, pastabus, iš šalies jam visas aiškiau matyti. O gal ir iš žmonių yra ką nugirdęs. Žinai, skerdžius — per piemenis visas kaimo kalbas sužino...

Prisiminė dabar Grigienė, kad ir ji pati buvo kažką keisto pastebėjusi, bet nekreipė tuomet dėmesio.

— Maniau, vaikas dar. Kas čia jau tokio, kad pasiglamonėja. O gal gi, tėve, visa tai netiesa? — susigriebė moterišką. — Gal tik veltui vaiką apkalbam?

(Bus daugiau)

R. VILLIUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicine Director
1938 S. Main St., Westchester, IL
VALANDOS: 9-5 darbo dienomis ir
12-3 val. po pietų. Atnaujinami 8-3 val.
Tel.: 563-2727 arba 563-2725

TEL. 233-8553

Service 855-4506, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

Dr. Jonas F. Mažeika

D.D.S. — DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103rd Street
Oak Lawn, Ill.
Off. tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2456 WEST 53rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Residencijos telefonas: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33719
Tel. (813) 321-4209

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilnas padavimas
2EMA KAINA
Prilaim Master Charge
ir VISA kortelės.
R. ŠERENAS. Tel. 925-3063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS

Sestadienis ir sekmadienis
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Šonios WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Park.

Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: 778-1543

7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

RADIJO PROGRAMA

Seniųjų Lietuvos Radijo progra-
ma Naujojoje Anglijoje, iš stoties
WYAT, 1380 bangų AM, veikia sek-
madienis nuo 8 iki 9:30 val. ryto.
perduodama velionis pasaulinių
šinių santrauka. Be to, komentari-
rai, muzika, dainos, ir Magdžės
Pasaka. Šia programa veda Stepa-
nas ir Valentina Minkai. Šiame
reikalaus kreipis į: Baitis Floride, E-
džio bei dainų kūrėjų, 307, E
dwardway, So. Canton, Ill. 62127
Telefonas: 268-0487. Ten pat gau-
simas "Naujienos", didelis pasi-
rinkimas lietuviškų knygų ir lie-
tuvų netur.

SUSIRINKIMŲ PRANĖSIMAI

Amerikos Lietuvių Piliečių Pašal-
pos klubo narių poststoginis susi-
rinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo
12 d. 1 val. po pietų Aneles Kojak
salėje, 4500 S. Talman Ave. Nariai
prašomi atsilankyti, nes yra svarbių
reikalų aptarti. Bus ir vaisės.
Rožė Didžiagalvis, rašt.

Žemaitių Kultūros klubo postosto-
ginis narių susirinkimas įvyks trečia-
dienį, rugsėjo 15 d., 1 val. po pietų
Aneles Kojak salėje, esančioje 4500
So. Talman Ave. Nariai prašomi atsi-
lankyti. Yra svarbių reikalų aptarti.
Bus ir vaisės.
Rožė Didžiagalvis, rašt.

Chicago Lietuvos Našlių, Našliu-
kių ir Pavienių Draugisko klubo su-
sirinkimas įvyks penktadienį, rugsė-
jo 10 d., Vyčių salėje, 47th ir Camp-
bell gatvės. Pradžia 6 val. vakare. Po
susirinkimo
E. M. McNamee, pirm.

— Maroko karalius Hassanas
kreipėsi į prez. Reaganą, kad jis
garantuotų palestiniečių lyderio
Arafato saugumą atvykti į ara-
bų konferenciją Maroke, kuri
įvyks rugsėjo mėnesį.

Savam krašte ir žiema malon-
ni.

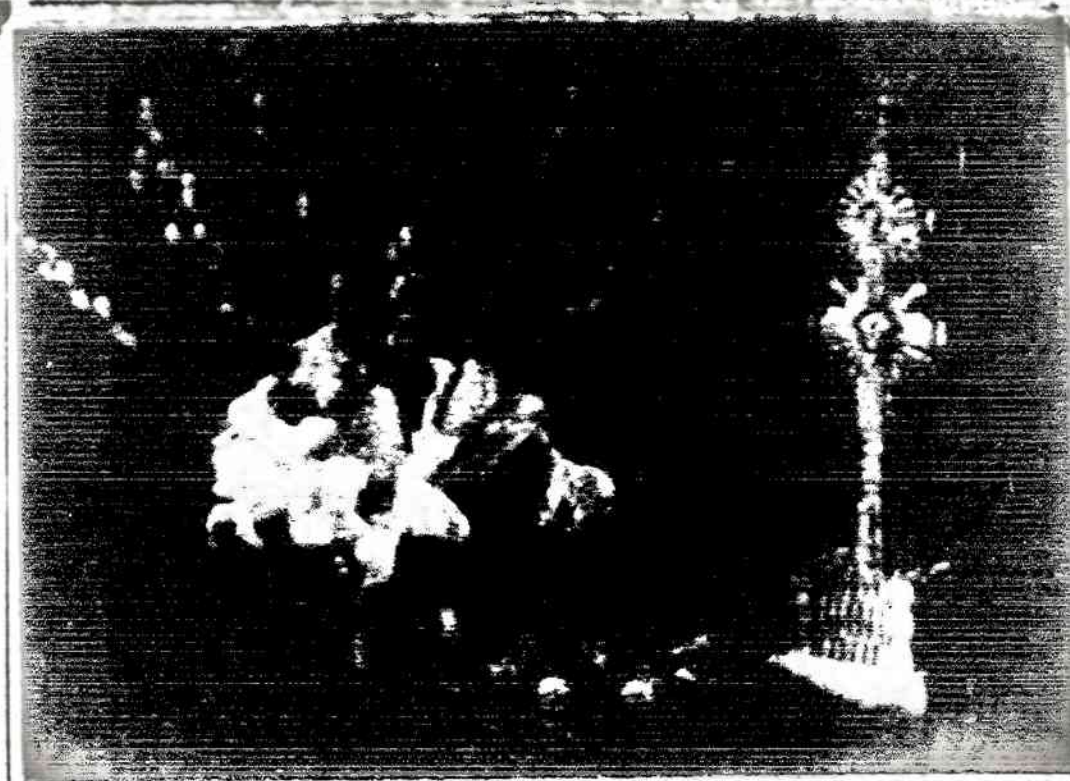
KNOW YOUR HEART

Every hour your heart pumps forth enough energy to heat a 100-watt light bulb for 24 hours.

HELP YOUR HEART FUNCTION

HELP YOUR HEART

V. PŪTVIO GYVENIMO BRUOŽAI

(Tęsinys)

Vladas Pūtvis

Šalia aukščiausio moralinio ir
juridinio pripažinimo, įstatymas
žymiai sustiprino šaulių Sąjun-
gos poziciją santykiuose su Kra-
što Apsaugos ministerija. Nors
ministerija kontroliavo ginklų
vartojimą ir kt. aukščiausi sumi-
nėtus dalykus, šaulių S-gai ne-
bereikėjo bijoti, kad ministeri-
jos patvirtinti laikini įstatai
gali būti tos pačios ministerijos
vėl atšaukti. S-gos vidaus orga-
nizacijai ir tvarkai taikomi įsta-
tai arba statutas turėjo būti lei-
džiamas arba patvirtintas ne mi-
nisterijos bet viso Ministerių
Kabineto (nors Ministerių Ka-
binetui tvirtinti statutas ir bu-
vo patiekta Krašto Aps. Mini-
sterijai tarpininkaujant). Įstaty-
mas pakartotinai mini, jog są-
junga tvarkosi pagal savo statu-
tą įstatymo ribose. Taip pat įs-
tatymas nevaržo organizacijos
lėšų gavimą ir naudojimą, jei
tos lėšos gautos ne tiesioginiai

is valstybės.
Su LSS-gos statutu Pūtviui
nesisekė taip gerai, kaip su LS
S-gos įstatymu. Nors, Steigia-
majam Seimui įstatymą prie-
mus, šaulių Sąjunga dabar ga-
lėjo statutą paruošti, ji pristaty-
ti visuotiniam S-gos suvažiavi-
mui ir po to Ministerių Kabin-
tui, Pūtviui statuto praveisti ne-
pavyko. Visuotinio suvažiavi-
mo patvirtintas statutas 1922
metais per Krašto Apsaugos Mi-
nisteriją buvo pateiktas Mini-
sterių Kabinetui tiksliai Pūtviui
jau paštraukus iš LSS-gos vir-
šininko ir LSS centro valdybos
pirmininko pareigų. Bet ir tada
užkliuvo.

Pūtviui viršininkaujant ir pir-
mininkaujant šaulių Sąjungai
per ilgą ir varginančią dery-
bas Vyr. Kariuomenės Štabe
statutas vis nepraeidavo. Užk-
liuvo visuomeninio prado paliki-
mas organizacijos vadovybėje.
Vladas Pūtvis jokių būdų nega-
lėjo sutikti su nuostatais, kurie
varžė šaulių vidaus susitvarky-
mą. Sąjunga vadovaudamas ir
gerai patyręs, kiek pasisventi-
mo ir heroizmo šauliai ir kiti pi-
liečiai yra parodę savanoriškai
aukdamai savo laisvalaikį, savo
turtą ir net rizikuodami gyvy-
be, jis buvo įsitikinęs, kad šau-
liai turi visuomet laisvai tvar-
kytis, kad jų iniciatyva negali
ir neturi būti varžoma. Kiekvie-
no lietuvių iniciatyvos pasirei-
šimą Pūtvis ypatingai brangino.
Jo manymu, lietuviams inicia-
tyvos labai trūko dėl pergyven-
tos vergijos. Todėl per šaulių Są-
jungą jis visokiais būdais
stengėsi iniciatyvos pasireiški-
mus lietuvių tautoje skatinti,
ugdyti ir saugoti. To meto Ka-
riuomenės Štabas pilnai ar dali-
nai nesuprato LSS-gos visuome-

niškumą. Tiksliai tokie šaulių bi-
čiuliai, kaip pvz., gen. št. plk.
K. Skirpa buvo nuomonės, kad
ir mūsų kariuomenė turėtų tvar-
kytis šveicarijos šaulių pavyz-
džiu.

Dėl lėšų stokos ir atlyginimų
menkumo Pūtvis negalėjo di-
dinti LSS tarnautojų personalo,
kuris anuo metu buvo taip rei-
kalingas, negalėjo to personalo
keisti bei daryti atranką. Taip
pat negalėjo įsteigti jo suprojek-
tuotos šaulių vadų ir instruk-
torių mokyklos, kurios sąjun-
gai vertinai trūko. O tamsūs
gaivaliai nuolat kurstė karius
prieš šaulius ir buvo nemaža su-
sidūrimų ir net užpuolimų. Nors
didžiųjų partijų lyderiai palaikė
artimus ir nuosirdžius santy-
kius su Pūtviu (ar net buvo LS
S-gos centro valdybos nariai),
eilinių įvairių partijų narių tar-
pe pasitaikydavo fanatiku su ku-
rais šaulių vadovybei sunku
buvo susikalbėti. Tokiai padė-
čiai esant, Pūtvis turėjo di-
džiausią jėgų dalį atiduoti ad-
ministravimui; nebeliko pakan-
kamai jėgų ir laiko tinkamai plė-
sti ideologijai ir auklėjimui.
Kaip anksčiau minėjau, ideolo-
ginėje srityje buvo įgyvendinta
eilė teigiamų dalykų, tačiau visi-
gi ne tiek, kiek Pūtvis norėjo,
svajoto ir bandė atsiekti. Pūtvis
Paruošė LSS-gos statuto projek-
tą ir jį davė atspausdinti Tri-
mte, kad šauliai, besiruošdami
visuotiniam suvažiavimui, galė-
tų jį išnagrinėti nuodugniai ap-
svarstyti. Betgi kariška cenzūra
projekto skelbti neleido ir Tri-
mitas su tuo projektu išėjo su
baltais lopais. Pūtvis pradėjo
prieiti išvados, kad nusistaty-
mas prieš šaulių Sąjungą didė-
le dalimi yra susidaręs dėl ne-
palankumo prieš jojo asmenį.
Dėlto jame brenė nusistatymas
būsimame visuotiniame suvažia-
vime 1922-jų metų vasarą trauk-
tis iš organizacijos centro va-
dovybės ir laisvą laiką pašvesti
ideologijoms rašymui bei josios
skiepėjimui šaulių ir visuome-
nės tarpe.

(Bus daugiau)

—New Yorke vykstančioj nar-
kotikų byloj buvo paminėtas te-
nisininko V. Gerulaičio vardas,
esą, jis planavęs investuoti 20
tūkst. dolerių į kokaino preky-
bą. Gerulaičio advokatas griež-
tai atmetė tuos kaltinimus.

— Izraelis nustatė, kad vaka-
rų Beirute dar yra 2,000 gerai
ginkluotų palestiniečių.

For constipation relief tomorrow reach for EX-LAX tonight.

Ex-Lax helps restore your system's own natural rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight. You'll like the relief in the morning. Cholesterol or pills, Ex-Lax is "The Overnight Wonder."

Read label and follow directions.
© Ex-Lax, Inc., 1982

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS THAT ARE ALLOWING SAFE FOLLOWING DISTANCES...

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF THERE'S A SUDDEN STOP WHILE YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY...

IF YOU DRIVE AT THE MINIMUM SPEED 57 Y IN THE RIGHT LANE...

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2633 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIJŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBUSANSO

PATARNAVIMAS

TURIME

KOPLYČIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICK)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1211

11928 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, IL. 974-4418

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 60th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: Olympic 2-1941

PETRAS BIELIŪNAS

4848 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: Lafayette 2-3571

